

Taisteluun rauhan puolesta

(Jatkos ensimmäiseltä sivulta)

eläimet ja kasvillisuuden yli monen mallin laajuisella alueella, kukin pommi. He sanovat, että seuraavassa sodassa tullaan käyttämään pommeja, jotka levittävät tauteja, joiden kautta hävitetään kokonaisia kansakuntia.

Jollei tätä vaaraa saada pysäytyksi, niin pysähtyy pian ihmiselämän olemassaolo maailmasta. Ihmiset alkavat jo herätä ja havaita, että heillä on valta, jos haluavat sitä käyttää, varjelemaan ihmiset tältä hävitykseltä. Kuten tiedätte, ainoastaan muutama viikko sitten, kun Englannin hallitus alkoi lähettää sotatutkimusmiehiä Venäjälle, ryhtyivät Englannin työlliset toimeen ja muodostivat neuvoston, ja he voivat mennä pääministerin luo kaikkien työläisten nimessä ja sanoa: "sotikaa vaan, jos tahdotte, mutta alkää luotako siihen, että työlliset tulevat teitä siinä kannattamaan, sillä sinä päätänä kun te julistatte sodan, tulevat työlliset rautatellillä ja tehtaissa lakkaamaan työstä."

Ja mitä tapahtui? Mr. Lloyd George, vaikka hän oliin liitossa Ranskan diplomaattien kanssa, oli pakotettu kumartamaan kansan tahdolle, ja sotaa ei julistettu.

Läpi vuosisatojen ovat suuriliikkeet, suurpääomat voineet estää kaikki sellaiset sodat, jotka eivät ole olleet heidän edukseen. Nyt ensi kerran ovat maailman työlliset osoittaneet voimansa estää sodan, joka ei olisi heidän edukseen. Sota ei koskaan ole työläisten eduksi.

Kaiken tämän sanoin suurelle itävaltalaiselle kuulijakunnalle viime heinäkuussa, kokouksessa, joka pidettiin suuressa Mozart haalissa, Salzburgissa. Ja kokouksen lopussa kaksi sataa naista allekirjotti lupauksen, että he eivät tulevaisuudessa tule millään tavalla suorasti tai epäsuorasti kannattamaan ihmisten tappamista. Saman lupauksen tekevät naiset Englannissa ja Ranskassa ja myöskin tässä maassa.

Katkerimpien syytösten joukossa on se syytös, jonka olen monen nuoren sotilaan kuullut tekevän, että monet heistä tuntevat, että naiset, heidän äitinsä ovat heidät pettäneet. "Me luulimme että äitimme tulevat meitä suojelemaan, mutta sen sijaan näytti siltä kuin olisivat he olleet heoisia siitä, että meidät sotaan lähetettiin." Tähän emme voi muuta vastata kuin että "alkää tuomitko meitä liian ankarasti. Me teimme sen minkä luulimme parhaaksi. Me luulimme, että te menette täyttämään velvollisuutenne, ja että meidän on tuettava teitä siinä". Me emme tienneet. Meillä ei ollut laajempaa näköpiiriä silloin. Nyt me jo alamme ymmärtämään paremmin. Me liitymme yhteen kaikista maista. Me huomaamme, että Britannian liideillä on samat tunteet kuin on Saksankin liideillä. Me alamme ymmärtää, että vaikka yksi äiti ei voi yksinään suojella poikiaan, niin koko maailman äidit voivat yhdessä suojella lapsensa. Meidän täytyy järjestä ja vaatia, että maailman täytyy löytää joku toinen keino kansakuntien välisen riidojen ratkaisemiseksi kuin meidän lastemme murhaamisen kautta.

Naisten puolue tulee pitämään suuren kokouksensa helmikuussa. Silloin tulette te päättämään mikä liikkeen tulevaisuus tulee olemaan. Ja mitä ikänä te päätätte tehdä puoluemme itsenäisyyden säilyttämiseksi, ja mitä ikänä päättännekin päivän poliittikkaan nähden, niin toivon, että tulette mukaan Naisten Kansainväliseen Liittoon ja liitytte koko maailman naisten kanssa vaatimaan

pikaista ja yleismaailmallista sota-aseiden riisumista, — koko maailman rauhaa.

Taiteesta Neuvosto-Venäjällä

(Jatkos ensimmäiseltä sivulta)

sisä monumenteissaan tämä taiteilija ammentaa suorastaan konemaimasta. En pelkää julistaa "konesydäntään". Hän on suunnitellut "Koneen Monumentin" (ei voi kääntää sanalla "muistomerkki" — sillä kone ei ole mikään muistomerkki, vaan tulevaisuuden elämisperusta). Ei sen monumentin tarkoituksena ole koristaa kaupunkia eikä saarnata mitään poliittisia aatteita. Se on oleva teknillirationalistinen rakennus, jossa on oleva radioasema, sähkösanomalaite, kinoja ja taidesaleja. Kaikenlaisen "kaunistus"-koristelun sijaan on se oleva konemaisesti rakennettu. Tämän elävän koneiston rytmillinen olemus on kuvastava ajan henkeä. Talteen, konetekniikan, arkkitehtuurin, kuvanveiston ja maalauksen rajat ovat siitä kadonneet. Ne sulautuvat yhdeksi kokonaisuudeksi. Käsi-työhön takaisin pyrkivää taidetta vastaan julistaa se industrialisoinnista, koneen vaikutusta ajattelumme ja tunteisimme. Moskovan "Punaisessa Kukossa" (Pittoresque kahvilassa) maalisk. 31 p. 1919 Aleksel Toporkovin alustuksen perusteella keskusteltaessa kysymyksestä "Taiteilija ja kone" selittivät useimmat läsnäolevat taiteilijat, että ovat tietoiset yhteensuhteistaan elämän, poliittikan ja teollisen kehityksen aineellisten kehitysuuntien kanssa.

Väärinkäsitykseksi selittää Umanskij sen huhun, että Venäjän Neuvostovalta suosisi vain niitä äärimmäisiä taidesuuntia. Sehän julistaa kilpailuja y. m. Toukokuussa 1918 pantiin toimeen kilpailu, jossa oli valmistettava ehdotuksia n. 60:ksi muistomerkiksi, joilla kunnioitettaisiin suuria vallankumouksia — sekä yhteiskunnallisia taisteluita että tieteen ja talteen uraa uurtavia neroja. Silloin oli taiteilijoilla erinomaisen tilaisuus esittää itsensä. Niin valtavassa kilpailussa ei tietenkään ylitarjontaa ollut vältettävissä. Paljon esiintyi arvotonta diletanttisimakin, vanhan muistomerkkityylin matkintaa, valokuvatarkkuuden tavoittelua y. m. s. Mutta paljon oli myös rehellisen työn näytteitä. Osotantui kylläkin, etteivät taiteilijat yleensä ole vielä täysin selvillä monumentaalisen ja kolossaalin (kömpelönsuuren) eroavaisuudesta. Jos ei nuorempia taiteilijoita olisi, niin esintyisi helposti Venäjällä vallankumouksellisia "Siegesalleita" (Hohenzollerien mauton patsassarja Berliinissä). Siihen lankeamisen vaara on olemassa, kun valtio on tilaajana. Mutta Venäjällä se on vältetty. Kilpailuteokset olivat sitte Venäjän kaupungeissa, etupäässä Moskovassa ja Pietarissa, näytteillä kipsistä, botonista y. m. väliaikaisesta aineesta tehtyinä, jotta näiden sopivaisuudesta mielipiteet varmistuisivat ja kelpoisat voitaisiin valaa pronssiin. Umanskij luettelee useita hänen mielestään taiteellisia muistomerkkejä. Mainitsee myös ne relieffitaulut, jotta on "monumentaalista" propagandaa varten sovitettu seinille, ja joiden joukossa on hyvin onnistuneita, arkkitehtuurin sopeutuvia. Venäläisten ja ulkomaisten viisaiden lyhyitä lauseita on niihin ikulestetty, tarkoituksella kiinnittää niihin kadulla kulkijain huomiota. Näin on syntymässä uusi monumenttitalde. Taiteellisesti aliarvoisia tsarrien ja kenraalien patsaita on sen sijaan poistettu.

Noin 6—7 vallankumousjuhlaa varten ovat taiteilijat valmistaneet valtavia tori- ja katukoristeita sulauttaen ne ympäröivään, usein hyvin vastahakoiseen arkkitehtuuriin. Tä-

hän kuuluvat myös propaganda- ja kirjallisuusjunat, joiden ulkopuolet ovat muutetut suuriksi maalauksiksi. Maaseutu on täten saanut harvinaisia taidevaikutuksia. Lukuisat fresko, plakaatti- y. m. kilpailut houkuttelevat taiteilijoita yhä uusiin yrityksiin. Myös teatterikulluksen alalla on luotu valtavasti uutta.

Tämä koskee pääasiassa kuluneita kolmea vuotta. "Venäjän vallankumous, varsinkin nykyisessä, kommunistisessa vaiheessaan ei vain ole koskettanut ja vaikuttanut venäläiseen taide-elämään, vaan on sen tyyten mullistanut. Kun bolshevikien poliittisessa ohjelmassa on myös koko kulttuurielämän kumouksellistaminen ja sen rakentaminen uudelle, kollektivistiselle pohjalle, niin on syntynyt se "suuri venäläinen taidekumous", joka on herättänyt niin suurta huomiota venäläisen ja ulkolaisen yleisön keskuudessa. Toiset terventävät ilolla uusien taloudellisten periaatteiden soveltamista taidetyöhön, Monumenttitaloisuudesta ja nuoren taiteen saavutusten käyttämistä, nähdessä kiertämättömän kulttuurivaihteen, joka on vapauttava ihmiskunnan perinnästä painolastista ja johtava yllä kansallis ja luokkakulttuurin yleisinhimilliseen, luokkain ulkopuoliseen, taiteellisen tuotannon ja kulutuksen järjestelyyn. Toiset katsovat Venäjän kokeiluissa olevan di-

letanttismin vaaraa, taideväen privilegioimista, liikatuotantoa ja uutta estetisismää."

PITTSBURGH, PA.

Osaston työkok. oli 19 p. vä jouluk. Väkeä oli vähän. Asioita olisi ollut isommankin joukon pohtia. Edustajamme toi yleiskatsauksen aluekouksesta. Selittäen kokouksen menoa verrattain tarkasti. Tehtiinpä hänelle joitain kysymyksiäkin hänen suhtautumisestaan asioihin, mutta asia jäi seuraavan kokouksen jatkettavaksi. Ei laadittu arvostelua V. Niskanen luennosta, koska oli jo kulunut niin paljon aikaa siitä kun Niskanen täällä luennoi, kun on työkokous vain kerran kuukaudessa.

Kansalainen Matti Savikko joutui ryöväreiden käsiin, jotka saivat häneltä \$184. Ikävä asia tällaisena aikana. Savikko saapui tänne 17 päivä ja ryöstö tapahtui 20 p. jouluk. Tätä kirjoittaessa vasta asiaa aletaan tutkia.

Ilta- ja kokoustilaisuudet ovat mielestäni käyneet lupaavimmiksi. on ollut kutakuinkin hyvä osanotto, meikäläisin oloihin nähden. Siis edelleen reippautta. — Tervehdyksin: Ida Niemelä.

— Tahdotko tietää mitä televat. — Tilaa Toveritar työläisnaiset toimivat ja ajat-

Rahanlähettäjäille!

Kansalaisillemme maksamme dollareista
KORKEIMMAN HINNAN.

Yllämainittua tapaa seuraten me maksamme dollarista

SMK. 30.00

Lähetyskustannukset 25 senttiä postitaitse, \$3.50 sähköiteitse.

Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta r. l.

Ainoa asiamiehemme Suomessa, vastaa kauttamme lähetyksiä rahoista.

HELANDER & NEKTON
PRIVATE BANKERS,

Woolworth Bldg., Room 1104. 233 Broadway, New York City.

MIELENKIINTOINEN ROMAANI

Vähän on nykyään suomenkielisillä kirjamarckinoilla kunnollisia romaaneja. Ne mitä on ollut poikkeukselta tusinäkynäilijän käsitöitä. Meillä on kuitenkin myytävänä yhden maailman kuuluisimman kirjailijan, Emile Zolan teos:

KIVIHILENKAIVAJAT

joka tulisi jokaisen työläisnaisen lukea.

Toverittaren lukijat: Tilatkaa tämä arvokas teos itsellenne.

Kirjassa on 406 sivua, hinta on kuitenkin vain 50 senttiä. Kolme ja sitä useampi kappale tilattuna, annamme sen 40 sentillä.

TILAUSLISTA:

TOVERITAR, Box 99, Astoria, Ore. —

Lähetettävä teos: Kivihilenkaivajat ..... kpl.

Nimi .....

Asote .....